

Stubb från Ovansjö socken

Nuvarande ägare: Ovansjö Hembygdsförening

Inventarienummer: XOS

Detaljbilder på stubben finns med i "Digidräktprojektet" på webbplatsen <http://jarbohembygd.se/digidrakt.php>.

Material:

Ytteryg: Rutigt halvlinne i tuskaft på blå botten och med rutor i brunt, vitt och beige. Rutorna är 1,7 cm höga och 1,5 cm breda. Ytteryget har en skarv. Linning i det blårutiga tyget. Nedtill på kjolen en kant av liknande tyg i brun variant.

Foder: Upptill brunblårandigt linnetyg i 15 cm, därefter ett grovt linnetyg (8/10 trådar/cm) som foder, 54 cm. Fodret är skarvat på flera ställen.

Mellanlägg: bomullsvadd eller linblånor (enligt Greta Hedlund, se bakgrund)

Tråd till sömnad: Oblekt Lintråd 35/2

Knytband: vävda randiga band i blått, vitt och rosa.

Sömmar och stygn: grova förstygn på avigsidan, 2 stygn per centimeter. Lite tätare stygn i linningen.

Längd: 78 cm från midjan och neråt.

Bredd: Kjolvidd nedtill 188 cm.

Midjevidd: 70 cm

Linning 4,5 cm

Sprund i bak: 25 cm långt

Sidsöm: Stubben har två sidsömmar, och ytteryget är dessutom skarvat på ett ställe.

Beskrivning:

Kjolen är stickad (fastsydd) genom alla lager med grova stygn. Stygnen är snedställda, en knapp centimeter långa på baksidan och de syns ca 2 mm på framsidan. Den översta delen av kjolen mot midjan har inget mellanlägg utan består bara av yttertyg och foder.

Överdelen av kjolen har 18 stycken lagda veck med 4 cm mellanrum. Mitt fram i midjan är tyget slätt i 10 centimeter. Vecken är fastsydda i linningen. Det rutiga yttertyget råder 2 cm inne i sprundet, som är öppet. Nedtill är det blå tyget fastsytt mot framsidan med ett brunrutigt tyg, 2 cm upp och 2 cm på baksidan mot fodret. Kjolen knyts runt midjan med de långa banden, ena sidan 100 cm, andra sidan 80 cm.

Nederdelen av kjolen har 14 vågrätta stickningar med cirka 2 cm mellanrum. (Den är inte så exakt utan sydd ganska ojämnt, men följer oftast raderna i tygets rutning) Ovanför de vågrätta stickningarna är tyget sytt med horisontella stickningar med 4 cm mellanrum.

Förslag till storleksanpassning och sömnad:

Titta på fotografierna av originalstubben innan du börjar sy, där får du en bra uppfattning om hur den är gjord.

Gör stubben så den passar till dina mått, anpassa midjemått och längd. Stubben ska sitta under din kjol eller livkjol och bör därför vara lite snävare och kortare än kjol/livkjol för att passa.

Yttertyg: Rutigt tyg i bomull eller halvlinne.

Foder: Grovt linne.

Mellanlägg: Bomullsvadd eller linblånor (Jag använde en bomullsfilt som mellanlägg när jag sydde min stubb. Tjockleken beror på hur tjock du vill ha din stubb. Orginalet är väldigt tjockt och tungt.)

Lägg ihop de tre materialen, med bomullsvadden mellerst. Fäst med stora säkerhetsnålar på lagom avstånd så tygerna håller ihop när du ska sy alla stickningar.

Anpassa raderna där du ska sy stickningarna så de passar till din rutning av tyget. (Orginalet är oftast stickat i ränderna, men inte så exakt alla gånger)

Börja nedifrån och sy de vågrätta stickningarna. Därefter de horisontella upp mot midjan. Den översta delen av kjolen har inget mellanlägg. Sy ihop de olika

lagren mitt bak och lämna utrymme för midjesprundet. Gör veckläggningen i midjan och sy fast linningen. (Den är i dubbelt tyg på originalet och viks på mitten och fästs ner på baksidan med grova stygn. Sy på nederkanten av stubben, gärna i ett annat rutigt tyg. Sy fast knytbanden baktill i midjan. De knyts ihop i fram när du sätter på dig stubben.

Bakgrund:

Ur Greta Hedlunds bok: *Dräkt och kvinnlig slöjd i Ovansjö Socken 1750-1850*.

Det finns en bild på stubben på sidan 109 och i boken står det följande

”En stubb upptas 1806 efter avskedade salpetersjudare Hans Seblads änka Ingeborg Hansdotter i Sätra. Sådana plagg har säkert tagits upp i bouppteckningar endast om de varit nya. Stubben gjordes av dubbla lager tyg - linnelärft, halvylle- eller helylletyg – med vadd eller blånor mellan övertyg och foder. En i Ovansjö gammalgård bevarad stubb är av blårutigt halvlinne, av samma sort som man hade till spisförlåter. Den är prydd med flera rader fina stickstygn. När man gjort sig en stubb, kunde man minska på antalet underkjolar. Av vilka man annars brukade ha flera stycken.”

Gunilla Humble 2022-01-04